

Eseje z informační ekonomie

Dizertace

Rastislav Rehák

March 2023

Abstrakt

V první kapitole studujeme informační disociace mezi rozhodnutími a důvěrou v rozhodnutí. Zkoumáme důsledky modelu duálního systému myšlení: rozhodovací systém a systém důvěry mají odlišné cíle, ale sdílejí přístup ke zdroji nepřesných a nákladných informací o proměnné, která je důležitá pro rozhodování. Rozhodovací systém má za cíl maximalizovat užitek, zatímco systém důvěry monitoruje rozhodovací systém a má za cíl poskytnout kvalitní zpětnou vazbu o správnosti rozhodnutí. V souladu se stávajícími experimentálními výsledky ukazujícími důležitost informací, které následují po rozhodnutí při vytváření důvěry, také dovoluujeme systému důvěry, aby shromažďoval informace po rozhodnutí. Naším cílem je podložit proces získávání informací po rozhodnutí (používaný v deskriptivních modelech důvěry) teorií optimálního učení. Nicméně zjišťujeme, že není vždy optimální pokračovat v získávání informací po rozhodnutí, a to ani pro daného jedince v daném rozhodovacím prostředí. Zejména, prostor pro získávání informací po rozhodnutí existuje jenom pro relativně rychlá rozhodnutí. Striktní rozlišování mezi jednostupňovou a dvoustupňovou teorií důvěry v rozhodnutí může být tedy závadějí, protože oba způsoby formace důvěry v rozhodnutí se mohou projevit pod jedním mechanismem netriviálním způsobem.

Ve druhé kapitole se zabýváme modelem Bayesiánského přesvědčování s konečně mnoha stavy a kvadratickými ztrátovými funkcemi odesílatele a příjemce závisícími na stavu. Nesouhlas mezi odesílatelem a příjemcem ohledně optimální akce může mít libovolný tvar. Tento model umožňuje zaměřit se na relativně neprozkoumaný kompromis mezi informativností signálu a utajením nesouhlasu ohledně optimální akce. Konkrétně se zaměřujeme na to, jak odesílatel sdružuje stavy v posteriorech optimálního signálu. Předkládáme ilustrativní grafovou proceduru, která vyžaduje na vstupu formu nesouhlasu ohledně optimální akce (jako funkci stavu) a na výstupu produkuje potenciální reprezentace struktury sdružování stavů při optimálním signálu. Naše analýza může přispět k porozumění situacím, kde odesílateli a příjemci záleží na různých aspektech společného objektu zájmu, např. komunikace mezi politickým poradcem, kterému záleží na stavu ekonomiky, a politikem, kterému záleží na politické situaci.

Ve třetí kapitole se zaměřujeme na komunikaci mezi členy náborového týmu a dokumentujeme existenci diskriminace při výběru informací o kandidátech. Konkrétně provádíme online experiment s reprezentativním vzorkem české populace, ve kterém účastníci vystupují v roli HR asistentů a náborových manažerů na našem online trhu práce. Hlavním originálním rysem našeho experimentu je monitorování toku informací mezi HR asistenty

a náborovými manažery. Exogenně manipulujeme jména kandidátů, abychom odhalili kauzální vliv jejich pohlaví na informace, které asistenti vybírají pro manažery. Zjišťujeme, že asistenti vybírají více informací o rodině a méně informací o práci pro kandidátky v porovnání s mužskými kandidáty. Z detailnější analýzy vybíraných informací vyplývá, že důležitou roli v této diskriminaci hrají genderové stereotypy.